

POSELSTVÍ SVATÉHO OTCE FRANTIŠKA K 28. SVĚTOVÉMU DNI NEMOCNÝCH 11. ÚNORA 2020

***„Pojďte ke mně, všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi,
a já vás občerstvím“ (Mt 11,28)***

Drazí bratři a sestry!

1. Slova, která Ježíš vyslovuje: „Pojďte ke mně, všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím“ (Mt 11,28), odhalují tajemnou cestu milosti, jež se ukazuje prostým lidem a nabízí posilu unaveným a vyčerpaným. Tato slova vyjadřují solidaritu Syna člověka, Ježíše Krista, se zarmouceným a trpícím lidstvem. Kolik lidí trpí na těle i na duchu! Slovy „pojdte ke mně“ volá všechny, aby přišli k němu, a slibuje jim úlevu a osvěžení. „Když je Ježíš vyslovuje, má před očima lidi, s nimiž se každý den setkává na ulicích Galileje; mnozí jsou lidé prostí, chudí, nemocní a postavení na okraj *vinou tíhy zákona a nespravedlivého sociálního systému*... Tito lidé stále chodili za ním, aby naslouchali jeho slovu – slovu dávajícímu naději“ (*Angelus*, 6. července 2014).

Při 28. světovém dni nemocných se Ježíš obrací se svým pozváním na nemocné a utlačované i na chudé, kteří vědí, že jsou úplně závislí na Bohu. Byli zraněni těžkou zkouškou a potřebují uzdravení. Tomu, kdo prožívá úzkost ze své vlastní zranitelnosti, bolesti a slabosti, Ježíš Kristus nenakládá zákony, ale nabízí mu milosrdenství, to znamená svou osobní útěchu. Ježíš hledí na zraněné lidstvo. Má oči, které vidí, které si všímají, protože hledí do hloubky a nejsou lhostejné, ale zastavují se a pohlížejí na celého člověka, na každého člověka v jeho zdravotní situaci, aniž by někoho vyřazovaly, ale každého zvou, aby vstoupil do jeho života a zakoušel něhu.

2. Proč Ježíš chová tyto city? Protože on sám se stal slabým, zakoušel lidské utrpení a pak dostával posilu od Otce. Vskutku pouze ten, kdo osobně prožil tuto zkušenost, dokáže být pro druhé útěchou. Utrpení má různé těžké podoby: nevyléčitelné a chronické nemoci, psychické choroby, onemocnění, která potřebují rehabilitaci nebo paliativní léčbu, různá postižení, dětské a stařecké nemoci... V těchto situacích mnohdy konstatujeme nedostatek lidskosti, a proto se pro celkové uzdravení člověka ukazuje jako potřebný personalizovaný přístup k nemocnému, kdy *léčba se spojuje se starostlivostí*. Při nemoci cítí člověk, že je ohrožená nejen jeho fyzická integrita, ale také jeho vztahová, rozumová, citová a duchovní stránka. Proto vedle léčby očekává i podporu, povzbuzení a pozornost... zkrátka lásku. Kromě toho je u nemocného jeho rodina, která trpí a také vyžaduje povzbuzení a blízkost.

3. Drazí nemocní bratři a sestry, nemoc vás zvláštním způsobem staví mezi ty, kdo „se lopotí a jsou obtíženi“, a tak přitahují pohled Ježíšova srdce. Z něho přichází světlo pro vaše temné chvíle a naděje ve vaší sklíčenosti. On vás zve, abyste šli k němu: „Pojďte.“ V něm totiž najdete sílu překonat nepokoj a otázky, jež ve vás vyvstávají při této „noci“ těla a ducha. Kristus nám sice nedal žádné recepty, ale svým utrpením, smrtí a zmrtevýchvstáním nás osvobozuje od útlaku zla.

V takovéto situaci zajisté potřebujete místo, kde byste se mohli posílit. Církev chce stále více a stále lépe být „hostincem“ milosrdného Samaritána, jímž je Kristus (srov. Lk 10,34), to znamená domem, kde můžete nacházet jeho milost, jež se vyjadřuje srdečností, přijetím a úlevou. V tomto domě se budete moci setkávat s lidmi, které Boží milosrdenství uzdravilo z jejich zranitelnosti a kteří vám dokážou pomoci nést kříž tím, že otevřou svá zranění, skrze něž můžete spatřovat horizont přesahující nemoc a získávat pro svůj život světlo a vzduch.

K tomuto útěšnému dílu ve prospěch nemocných bratří patří i služba zdravotnických pracovníků, lékařů, ošetřovatelů, zdravotního a administrativního personálu, pomocníků a dobrovolníků, kteří svou zdatnou prací dávají pocítit přítomnost Krista, jenž poskytuje útěchu, přijímá nemocného a uzdravuje jeho rány. Ale i tito muži a ženy jsou zranitelní a trpí svými nemocemi. Zvláště pro ně platí, že „když jsme obdrželi Kristovu posilu a útěchu, jsme povoláni k tomu, abychom se sami stávali posilou a útěchou pro bratry a s mírným a pokorným postojem napodobovali svého Mistra“ (*Angelus*, 6. července 2014).

4. Drazí zdravotničtí pracovníci, každý diagnostický, preventivní a léčebný úkon i každá výzkumná činnost, léčba a rehabilitace jsou určeny nemocnému člověku; podstatné jméno „člověk“ má vždy přednost před přídavným jménem „nemocný“. Ať je proto vaše konání vždy zaměřeno na důstojnost a na život člověka, bez jakýchkoli ústupků aktům, jež mají povahu eutanazie, asistované sebevraždy nebo likvidace života, a to ani tehdy, kdy je stav nemoci nezvratný.

Ve vztahu k hraniční zkušenosti a možného selhání i lékařské vědy při stále problematičtějších klinických případech a neblahých diagnózách jste povoláni k tomu, abyste se otevřeli transcendentní dimenzi, která vám může ukázat smysl vaší profese. Připomínáme, že život je posvátný a patří Bohu, a proto je nedotknutelný a nelze jím disponovat.¹ Život je třeba přijímat, chránit, respektovat a sloužit mu od jeho narození až do smrti; to vyžaduje zároveň rozum i víra v Boha, původce života. Výhrada svědomí je pro vás v určitých případech potřebnou volbou, abyste zůstávali v souladu s oním „ano“ vysloveným životu a člověku. V každém případě vaše profesionalita oživovaná křesťanskou láskou má být tou nejlepší službou skutečnému lidskému právu, jímž je právo na život. I když nebudete moci uzdravit, vždy budete moci poskytovat péči gesty a postupy, které nemocnému přinášejí posilu a úlevu.

Bohužel někdy v prostředí válek a násilných konfliktů se cílem útoku stává zdravotní personál a struktury pečující o přijetí a léčbu nemocných. V některých oblastech se i politická moc domáhá toho, aby mohla manipulovat lékařskou péčí ve vlastní prospěch, a omezuje oprávněnou autonomii zdravotnické profese. Dotýkat se těch, kdo se věnují službě trpícím členům těla společnosti, ve skutečnosti neprospívá nikomu.

5. Při 28. světovém dni nemocných myslím na množství bratří a sester na celém světě, kteří nemají přístup k léčbě, protože žijí v chudobě. Obracím se proto na zdravotnické instituce a vlády všech zemí světa, aby kvůli zdůraznění ekonomického aspektu nepřehlížely sociální spravedlnost. Přeji si, aby při spojení principů solidarity a subsidiarity se spolupracovalo na tom, aby všichni měli přístup ke vhodné léčbě pro zachování a znovunabytí svého zdraví. Ze srdce děkuji dobrovolníkům, kteří se dávají do služby nemocným a často nahrazují nedostatečné struktury a svými skutky něžnosti a blízkosti ukazují obraz Krista milosrdného Samaritána.

Panně Marii, Uzdravení nemocných, svěřuji všechny lidi, kteří snášejí tíži nemoci, spolu s jejich rodinnými příslušníky a také všechny zdravotnické pracovníky. Všechny s láskou ujišťuji o své blízkosti v modlitbě a posílám jim své apoštolské požehnání.

Ve Vatikánu 3. ledna 2020, v den památky Nejsvětějšího jména Ježíš

FRANTIŠEK

¹ Srov. Kongregace pro nauku víry, instr. *Donum vitae* z 22. 2. 1987, č 5; Jan Pavel II., enc. *Evangelium vitae*, č. 29–53. Zvon: Praha, 1995.